

Simularea examenului național de Bacalaureat 2021
Proba E. c) – Istorie, 18 mai 2021

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Începând cu 1441, Ioan (Iancu) obține o serie de strălucite victorii antiotomane, an de an, până târziu. În toamna și iarna 1443-1444, desfășoară o campanie pe teritoriul Serbiei și Bulgariei (ocupate de turci), înaintând până spre Sofia și la Zlatița (în munții Balcani) și amenințând chiar centrul Imperiului Otoman. Însăpăimântați de această „campanie lungă” și ocupați pe alte fronturi, turcii ar fi dorit pacea. Pe de altă parte, și forțele lui Iancu erau secătuite. De aceea, acesta din urmă, în înțelegere cu despotul sârb Gheorghe Brancovici (care, în urma păcii, spera recuperarea tronului Serbiei) și, poate, în schimbul unor avantaje personale, a mai temperat din zelul „cruciat” al regelui de origine polonă Vladislav și al legatului papal Iulian Cesarini, pregătind pacea cu turcii. Ea s-a negociat la Adrianopol și la Szeged și s-a semnat efectiv, se pare, în august 1444, la Oradea, pe o durată de 10 ani. Dar, la stăruințele papale, ale unor cercuri din Ungaria și ale cruciaților occidentali, se reiau planurile de război, o dată cu plecarea flotei venețiene spre Bosfor și Dardanele. Iancu nu a agreat ruperea păcii, dar s-a pus în fruntea oștilor transilvănene, croate și bosniace, luptând alături de oastea regală maghiară și de cea a Țării Românești, condusă de Vlad Dracul. Bătălia s-a dat la 10 noiembrie 1444, la Varna, unde oastea puțin numeroasă a creștinilor a fost înfrântă de armata otomană.”
(Ioan-Aurel Pop, Thomas Năgler, *Istoria Transilvaniei*)

B. „După o pauză de trei decenii, în cursul căreia regiunea Dunării de Jos nu a mai cunoscut confruntări majore, ofensiva otomană și-a reluat cursul vertiginos în această direcție în 1521. La adăpostul situației de calm relativ pe care o creaseră la frontiera dunăreană a imperiului lor prin acordurile încheiate cu Ungaria, Polonia, Țara Românească și Moldova, sultanii Baiazid al II-lea și îndeosebi Selim I au întreprins un șir de mari campanii în Orient, în urma cărora dominația otomană s-a extins asupra unor vaste teritorii din Asia și bazinul răsăritean al Mediteranei (...). În 1521, Soliman Magnificul cucerește Belgradul, iar în 1526 nimicește oastea ungară la Mohács (...). Teritoriile situate la răsărit de Tisa au fost lăsate de sultan în stăpânirea fiului lui Ioan Zápolya, Ioan Sigismund. Centrul puterii noului stat, care avea să devină principat sub suzeranitate otomană, se afla în Transilvania. Vechea tendință autonomistă a provinciei, a cărei expresie principală fusese în trecut în instituția voievodatului și cea a congregației provinciale, în care erau reprezentate cele trei națiuni privilegiate, își găsește desăvârșirea acum în regimul principatului rezemat pe Dietă, care a consacrat uniunea celor trei națiuni privilegiate (decembrie 1542).”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți voievodul statului medieval de la sud de Carpați, precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la evenimentele din anul 1521. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice precizate atât în sursa **A**, cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că suzeranitatea otomană se instaurează în Transilvania. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni militare din secolul al XIV-lea, desfășurate în spațiul românesc. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a unei instituții centrale din spațiul românesc extracarpatic în secolul al XVI-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**(30 de puncte)****Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:**

„Convenția pe care Rusia a acceptat-o și România a semnat-o la 4/16 aprilie garantează armatei ruse dreptul de trecere prin România și obliga guvernul rus să respecte „drepturile politice” și „integritatea existentă” a României. Parlamentul român a ratificat convenția la 17/29 și 18/30 aprilie și a declarat război Imperiului otoman la 30 aprilie/12 mai. Majoritatea liberală și opinia publică au cerut declararea imediată a independenței. Ca răspuns, M. Kogălniceanu, din nou ministru de externe, a subliniat că ratificarea convenției cu Rusia dizolvase toate legăturile care mai existau cu Imperiul otoman și, la 9/21 mai, Parlamentul a adoptat o rezoluție care confirma ”independența absolută” a țării (...). Dar maniera Rusiei de a încheia pacea a adus relațiile cu România în pragul rupturii (...). La Congresul de la Berlin, care s-a deschis la 1/13 iunie 1878, puterile occidentale au revizuit tratatul de la San Stefano pentru a micșora influența Rusiei în Europa de Sud-Est. Dar ele au lăsat în mare măsură intacte prevederile referitoare la România, pe care nu o acceptaseră membră a Congresului. Tratatul final, semnat la 1/13 iulie, recunoștea independența României, dar punea două condiții: eliminarea tuturor restricțiilor religioase în exercitarea drepturilor politice și civile cuprinse în articolul 7 al Constituției din 1866 și acceptarea retrocedării sudului Basarabiei către Rusia. În compensație, România urma să primească Delta Dunării, Insula Șerpilor și Dobrogea până la linia trasată de la est de Silistra, pe Dunăre, până la Mangalia, pe coasta Mării Negre (...). Practic, obținerea independenței a permis politicienilor și intelectualilor români să își îndrepte atenția asupra desăvârșirii națiunii (...). O consecință logică a independenței a fost proclamarea României ca regat și a lui Carol ca rege, la 14/26 martie 1881.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți suveranul României, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele descrise în sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați documentul adoptat la 9 /21 mai și o caracteristică a acestuia, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la convenția româno-rusă. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la atitudinea marilor puteri față de recunoașterea independenței României, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia proiectele politice elaborate în deceniul cinci al secolului al XIX-lea au vizat îndeplinirea obiectivelor sociale. (Se punctează **prezentarea** unui fapt istoric relevant și **utilizarea** conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția **României în perioada 1945-1991**, având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice desfășurate în România, în perioada 1945-1947 și precizarea unei asemănări între acestea;
- precizarea unei legii fundamentale a României adoptate în deceniile cinci-șase ale secolului al XX-lea și prezentarea unei caracteristici a acesteia;
- menționarea a două acțiuni referitoare la disidența anticomunistă în deceniile opt-nouă ale secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția politică a României în ultimul deceniu al secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.